

Montessori školy Andílek - MŠ a ZŠ, o.p.s.

&

Asociace Montessori ČR

v rámci projektu Klíče k úspěšnému učení

č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008271

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MŠ
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Strategie formativního hodnocení pro výuku v malých skupinkách

Letty Rising

Co je formativní hodnocení?

- Pomáhá učitelům identifikovat:
  - Koncepty, které se studentům nedaří pochopit
  - Dovednosti, které se studentům nedaří získat
  - Cíle učení, kterých ještě nebylo dosaženo
- Na základě těchto poznatků učitel přizpůsobuje svou výuku a vyučovací techniky
- Cílem je sbírat informace, které mohou průběžně zlepšovat výuku a učení

Ověření porozumění

- Požádejte studenty, aby vám pověděli o tom, co vědí z předchozích hodin a cvičení
- Ujistíte se tak, zda jsou připraveni na postup k další látce

Otevřené otázky

- Umožňují učitelům stanovit, jaké mají studenti znalosti a porozumění
- Pokládejte studentům otázky, na něž nemohou odpovědět „ano/ne“
- Otevřené otázky vyžadují, aby studenti o svých odpovědích hodně přemýšleli
- Ve svých odpovědích musí také využít své znalosti a porozumění danému tématu
- Otázky obsahující „proč/jak“ často podporují hlubší přemýšlení

Palec nahoru/dolů

- Poté, co studentům představíte novou látku, v rychlosti zjistěte, jak jí studenti porozuměli
- Požádejte je, aby vám ukázali palec nahoru, pokud porozuměli. Pokud neporozuměli nebo potřebují více informací, ať ukáží palec dolů

Diskuze 1

- Vedení skupinové diskuze před nebo po hodině může učiteli poskytnout užitečné informace o tom, co studenti o daném tématu vědí
- Zaměřte diskuzi tak, aby studenti využívali dovednosti typické pro integrovaný model myšlení. Před začátkem diskuze jim dejte pár minut, aby mohli přemýšlet o svém učení a poznatcích.
- Podpořte studenty, aby sdíleli poznatky, které se naučili. Ať také zkusí říct, jaké mají tyto poznatky dopady na jejich každodenní život.

Diskuze 2

- Mluvte se studenty o způsobech a možnostech přenosu nabytých poznatků do dalších oblastí a situací, s nimiž se setkávají.

Diskuze 3

- Když budete pozorně poslouchat jejich odpovědi, získáte další užitečné informace pro plánování budoucí výuky.

Přemýšlej-spáruj-sdílej

Přemýšlej-spáruj-sdílej

- Pokládejte studentům otázky jako: „Co jste se naučili během dnešní výuky? Jak můžete naučenou látku propojit s vaším životem?“
- Dejte studentům pár minut, aby se nad těmito otázkami zamysleli
- Vytvořte dvojice studentů a nechte je prodebatovat své odpovědi
- Studenti spolu sdílejí své myšlenky a poté se spojí do větší skupiny
- Jejich diskuze pomáhá učiteli získat cenný vhled do jejich pochopení daného tématu/konceptu

3, 2, 1 odpočítávání

3, 2, 1 odpočítávání

- 3 věci, které jste před danou lekcí nevěděli
- 2 věci, které vás na daném tématu překvapily
- 1 věc, kterou chcete s novými poznatky udělat
- Můžete vymyslet mnoho různých otázek. Toto jsou pouze návrhy. Určitě zkuste nějaké vymyslet podle sebe!

Minutová esej

Minutová esej

- Položte otázku a nechte studenty odpovídat. Řekněte jim, že mají minutu na napsání své odpovědi.
- Pokládejte jen otázky, na které se skutečně dá během minuty odpovědět.

Minutová esej

- Pokládejte otázky, které studenty povedou k reflexi toho, co se naučili, a k propojování látky s jejich vlastními životy.

Minutová esej

- Využijte otázek Bloomovy taxonomie, pokud si nejste jistí, jaké otázky klást.

Projekty zaměřené na porozumění

- Aktivity:
  - Tvorba plakátu či koláže
  - Nahrání nebo nacvičení krátké scénky nebo podcastu, který se věnuje zkoumaným oblastem
  - Výroba tematické diorámy včetně průvodního příběhu
  - Nechte studenty vytvořit sady kartiček s otázkami, které využijí ke kvízu se spolužáky

Seznam ABC

Seznam ABC

- Nechte studenty vymýšlet slova, která se vztahují k danému tématu. Jedno slovo začíná na „A“, druhé na „B“, atd.
- Využijte celou abecedu a nechte je přijít s co nejvíce slovy

Tabulky

Tabulky

- Vaši studenti mohou k tomu, aby odpovídali na vaše otázky, využívat tabulky
- Jednoduše je nechte napsat svou odpověď na tabulku, kterou zvednou nad hlavu, abyste ji viděli

Tabulky

- Snadno zjistíte, čemu a jak studenti (ne)rozumí, a můžete tomu uzpůsobit svou další výuku.
- Děti také zbožňují používání tabulek a fixů!

Kreslení a ilustrace

- Někteří studenti mohou používat ilustrace nebo několik ilustrací, jejichž prostřednictvím vyjadřují své porozumění.

Kreslení a ilustrace

- Vybízejte studenty, aby sdíleli své myšlenkové pochody o tom, co kreslí. Získáte tak vhled do toho, co se o daném tématu dosud naučili.

Grafické organizéry

Grafické organizéry

- Grafické organizéry vám poskytují vizualizaci toho, co se studenti naučili.

Grafické organizéry

- Studenti tyto šablony vyplňují svými myšlenkami vyjadřujícími pochopení daného tématu.
- Na Googlu najdete mnoho příkladů a šablon k využití.
- Pokud zrovna probíráte řazení myšlenek, hledejte „sequencing graphic organizers“. (pozn. funguje pouze v angličtině)
- Pro organizéry spojené s přírodními vědami hledejte „science graphic organizers“
- Na internetu najdete mnoho různých organizérů pro každou věkovou skupinu.

Shrnutí jednou větou

- Studenti vám jednou větou shrnou to, co se naučili.
- Získáte tak větší přehled o tom, co o daném tématu vědí.
- Dejte jim čas, aby mohli promýšlet své nové poznatky. Podporujte je v tom, aby přemýšleli o svých odpovědích.
- Hloubka studentova shrnutí bude ukazovat míru jeho porozumění dané látce a poskytne vám informace o tom, kam byste měli směřovat svou další výuku.

Deníky o dvou záznamech

- Psaní deníků je skvělý způsob jak formativně hodnotit studenty a získat „okénko“ do jejich přemýšlení.
- Deníky o dvou záznamech jsou jednou z forem žurnalistiky.
- Deníky o dvou záznamech mají dva sloupce. V levém sloupci studenti píšou klíčové myšlenky, nápady, citace. Poté subjektivně odpoví na tato slova v pravém sloupci. Studenti zde mohou zahrnout i otázky, které jim při odpovídání vyvstanou.
- Přečtením odpovědí studentů získáte představu o jejich znalosti a pochopení daného tématu.

Příklady a ne-příklady

- Podněcujte studenty k tomu, aby vám dávali „příklady a ne-příklady“ tématu, kterému se zrovna věnujete.
- To vám dá informace o hloubce jejich porozumění.

Příklady a ne-příklady

- Při výuce směsí a roztoků je požádejte, aby vám dali příklady a ne-příklady toho, co jsou směsi. Ať také tyto příklady vysvětlí – proč je zařadili jako příklad a ne-příklad.

Příklady a ne-příklady

- Při hodině o základních lidských právech požádejte studenty, aby vám dali příklady věcí, které patří mezi základní potřeby. Poté je požádejte, aby vám poskytli příklady věcí, které mezi ně nepatří.

Poznámky z učení

- Poznámky z učení jsou poznámky studentů, které si dělají během výuky.
- Dopřejte studentům čas na začátku nebo na konci výuky, aby si mohli zapsat, co se naučili; otázky, které k tématu mají; a spojení mezi danou látkou a svými životy.

Poznámky z učení

- Poznámky z učení vám dávají cenné informace o tom, co se studenti učí, a o dalším možném směřování výuky.
- Využívání poznámek z učení jako strategie formativního hodnocení vám dává informace o tom, co se student naučil a jaké další informace/dovednosti ještě potřebuje získat, aby dosáhl žádoucího výsledku a cíle dané lekce.

Rychlopsaní

- Dejte studentům několik otevřených otázek. Určete čas, který mají, aby na ně odpověděli (2-5 minut).

Rychlopsaní

- Řekněte jim, aby se nezabývali gramatikou, pravopisem nebo interpunkcí, ale zaměřili se čistě na napsání odpovědí.

Rychlopsaní

- Projděte si jejich odpovědi. Poskytnou vám užitečné informace o jejich znalostech a pochopení daného tématu.
- Také je dobré rychlopsaní dělat na začátku hodiny, aby si připomněli předchozí látku a „dostali se do toho“.

Vyjmenujte 3 věci

Vyjmenujte 3 věci

- Rozdejte všem studentům papír, kde představí (slovy/kresbou) 3 věci, které se během výuky naučili.

Vyjmenujte 3 věci

- Nechte je uvést co nejvíce podrobností, abyste viděli hloubku jejich porozumění.

Vyjmenujte 3 věci

- Požádejte studenty, aby o tom mluvili s partnerem. Díky tomu mohou přijít na více podrobností. Nechte jim také pár minut na to, aby přidali nebo upravili své „tři věci“. Poté papíry vyberte, abyste se na ně mohli podívat.

Vyjmenujte 3 věci

- Přečtěte si je. Hledejte mezery ve znalostech či nedorozumění, kterým se můžete věnovat v příštích hodinách.

Vyjmenujte 3 věci

- Rozdejte všem studentům papír, kde představí (slovy/kresbou) 3 věci, které se během výuky naučili.
- Nechte je uvést co nejvíce podrobností, abyste viděli hloubku jejich porozumění.
- Požádejte studenty, aby o tom mluvili s partnerem. Díky tomu mohou přijít na více podrobností. Nechte jim také pár minut na to, aby přidali nebo upravili své „tři věci“. Poté papíry vyberte, abyste se na ně mohli podívat.
- Přečtěte si je. Hledejte mezery ve znalostech či nedorozumění, kterým se můžete věnovat v příštích hodinách.

Ukázkové příklady

- Dejte studentům ukázky, s nimiž mohou srovnávat svou práci.

Ukázkové příklady

- Dejte studentům ukázky, s nimiž mohou srovnávat svou práci.
  - Např. když se učíte psát úvodní odstavec k vypravování, sdílejte s nimi dobré příklady/ukázky odstavců. Jejich prostřednictvím se to naučí a pochopí, jak mají vypadat.

Ukázkové příklady

- Dejte studentům ukázky, s nimiž mohou srovnávat svou práci.
  - Např. když se učíte psát úvodní odstavec k vypravování, sdílejte s nimi dobré příklady/ukázky odstavců. Jejich prostřednictvím se to naučí a pochopí, jak mají vypadat.
  - Studenti mohou porovnávat své odstavce s těmi ukázkovými a vyhodnotit, co potřebují změnit/přidat u svých odstavců, aby tuto látku vzhledem ke svému věku zvládli v dostatečné kvalitě.

Vyučuj kamaráda

Vyučuj kamaráda

- Účinná strategie, která ukáže, zda studenti rozumí danému konceptu či procesu, je „nauč to kamaráda“.

Vyučuj kamaráda

- Studenti musí přemýšlet o znalostech a dovednostech, které jsou potřebné pro porozumění danému tématu. Musí tuto informaci zahrnout do své výuky.

Vyučuj kamaráda

- Vytvořte dvojice a nechte je navzájem si vysvětlovat probíranou látku.